

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 541/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Advokátska kancelária VICTORIA, s.r.o.**, Stránska 7, Banská Bystrica, proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 21C/58/2024-104 zo 16. decembra 2024 a rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 11Co/47/2025-166 z 12. júna 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 26. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie vecí na nezávislom a nestrannom súde zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušiť napadnuté rozsudky a vec vrátiť na ďalšie konanie.

II.

Skutkové východiská

2. Medzi sťažovateľom ako poskytovateľom právnych služieb a klientom prebehli v marci a apríli 2024 dve stretnutia v sídle sťažovateľa. Klient v rámci nich neudelil plnomocenstvo sťažovateľovi. Sťažovateľa 17. júna 2024 kontaktovali z notárskeho úradu z dôvodu podpísania plnej moci na zastupovanie vo všetkých veciach týkajúcich sa prípravy podkladov pre majetkovoprávne vyporiadanie nehnuteľností vrátane zastupovania klienta ako dediča v dedičských konaniach a iných súvisiacich konaniach týkajúcich sa konkretizovaných nehnuteľností. Na notársky úrad bol vyslaný zamestnanec sťažovateľa, ktorému klient podpísal plnú moc na zastupovanie, osvedčili pravosť podpisu na listine s tým, že klient listinu vlastnoručne pred zamestnancom notárskeho úradu podpísal. Na pojednávanie v ten istý deň o 13.00 h sa na notársky úrad dostavila konateľka

sťažovateľa. Klient rovnako v ten istý deň odvolal plnú moc bez uvedenia dôvodu a predložil plnú moc udelenú inej osobe. Sťažovateľ následne fakturoval klientovi 217,99 eur, a to za prípravu a prevzatie zastúpenia vrátane prvej porady 17. júna 2024 a za účasť na pojednávaní na notárskom úrade. Klient predmetnú sumu nezaplatil.

3. Sťažovateľ podal proti klientovi žalobu o zaplatenie fakturovanej sumy, ktorú okresný súd napadnutým rozsudkom zo 16. decembra 2024 zamietol. Konštatoval, že sťažovateľ nepreukázal splnenie povinnosti podľa § 18 ods. 4 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) informovať žalovaného klienta ako spotrebiteľa právnej služby o výške odmeny za úkon právnej služby ešte pred začatím tohto úkonu. Pri prvých dvoch stretnutiach so žalovaným ho síce zamestnanec sťažovateľa poučil o tom, aké úkony má dedičské konanie, aj s okolnosťami výšky odmeny za právne služby, ale okresný súd z výpovede zamestnanca sťažovateľa nezistil, že by žalovaného oboznámil s presnou výškou odmeny za právne služby. Pritom sťažovateľ si voči žalovanému uplatnil úkony právnej služby podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, teda „z neurčitku“, preto bolo možné vypočítať presnú sumu za ten-ktorý úkon právnej pomoci. Okresný súd nepovažoval za preukázané ani to, že by bol žalovaný podľa § 18 ods. 4 zákona o advokácii poučený 17. júna 2024 pred pojednávaním na notárskom úrade.

4. Berúc do úvahy § 18 ods. 4 zákona o advokácii, okresný súd skúmal, či nebolo potrebné vykonať úkon právnej služby bezodkladne, pretože v takom prípade by sťažovateľ nebol povinný informovať žalovaného o výške odmeny. Podľa tvrdenia konateľky sťažovateľa na pojednávaní 17. júna 2024 bol prítomný samotný žalovaný, ako aj iná, žalovaným splnomocnená osoba. Okresný súd preto považoval za racionálnu úvahu, že tu nemôže ísť o neodkladný úkon, pretože žalovaný sám, resp. spolu s novo splnomocneným zástupcom, mohol na pojednávaní hájiť vlastné záujmy. Ak by žalovaný nebol prítomný na pojednávaní, konateľka sťažovateľa mala vedomosť, že je prítomný nový zástupca žalovaného a že sťažovateľovi bola plná moc odvolaná. Ani v tom prípade nešlo o neodkladný úkon a sťažovateľ mal povinnosť v priebehu poskytovania právnej služby informovať žalovaného o výške odmeny za úkon právnej služby.

5. Na odvolanie sťažovateľa krajský súd napadnutým rozsudkom z 12. júna 2025 rozsudok okresného súdu v meritórnom výroku potvrdil a v záujme vykonateľnosti zmenil výrok o náhrade trov prvoinštančného konania. Stotožnil sa so závermi okresného súdu a k dôkaznej núde sťažovateľa doplnil, že mohol a mal byť spísať záznam z porad z marca a apríla 2024, alebo so žalovaným uzavrieť písomnú mandátnu zmluvu; z týchto listín by vyplývalo, že došlo k informovaniu žalovaného o výške odmeny za úkon právnej služby v dedičskom konaní, čo sa však nestalo. Stretnutí v marci a apríli 2024 sa za sťažovateľa zúčastnil iba jeho odborný zamestnanec, preto žalovaný dôvodne namietal, že sťažovateľ nepreukázal uskutočnenie prvej porady so žalovaným. Zastupovanie dedičov v dedičskom konaní svojou povahou nemožno považovať za úkony, ktoré neznesú odklad, keďže spravidla k zastupovaniu dedičov advokátmi ani nedochádza.

6. K odvolaciemu dôvodu, podľa ktorého žalovaný na pojednávaní na okresnom súde nebol v stave spôsobilom vypovedať, krajský súd uviedol, že táto skutočnosť z napadnutého rozsudku nevyplýva

(vyplýva len, že žalovaný bol pod vplyvom alkoholu); nespôsobilosť žalovaného vypovedať neskonšatoval ani okresný súd. Žalovaný na pojednávaní pritom nevypovedal v tak zásadnom rozpore so svojimi predchádzajúcimi tvrdeniami uvedenými v jeho písomných podaniach, že by bolo nutné jeho výsluch zopakovať. Naopak, konzistentne od začiatku konania popieral, že by bol o výške odmeny advokátom poučený. Odvolací dôvod sťažovateľa, podľa ktorého mu mal byť priznaný aspoň tzv. režijný paušál, vyhodnotil krajský súd ako neprípustnú novotu v odvolacom konaní.

III.

Argumentácia sťažovateľa

7. Podľa názoru sťažovateľa prítomnosť žalovaného klienta na pojednávaní 17. júna 2024, ktorou argumentoval okresný súd, nemala žiadny vplyv na jeho neodkladný charakter. Najmä pokiaľ sa splnomocnenie dvoch odlišných osôb na právne zastupovanie a odvolanie plnomocenstva na právne zastupovanie v danej veci udiali v jeden deň. Berúc na vedomie § 18 ods. 2 zákona o advokácii, na základe ktorého je advokát povinný postupovať s odbornou starostlivosťou, bol sťažovateľ toho názoru, že jeho účasť na uvedenom pojednávaní bola plnením jeho povinnosti zo zákona.

8. Neobstojí právny názor krajského súdu, podľa ktorého sa úkony právnej služby v rámci zastupovania v dedičskom konaní nevyznačujú bezodkladnosťou. V dedičskom konaní notár vystupuje ako súdny komisár a jeho rozhodnutie o dedičstve je súdnym rozhodnutím. Tvrdenie, že pri dedičských konaniach nie je bežné zastupovanie a neexistuje bezodkladné konanie zo strany advokáta v prospech klienta, je skresleným pochopením problematiky dedičských konaní, a to najmä v súvislosti s dodatočnými konaniami o dedičstve. V tomto prípade išlo o dodatočné konanie o dedičstve, kde sa klient (spolu s ostatnými zastupovanými osobami) dozvedel o existencii dedičstva práve prostredníctvom sťažovateľa, ktorý zabezpečil vyhládanie historických listín v archívoch ako podkladov potrebných na realizáciu dodatočného konania o dedičstve. Navyše, okresný súd a krajský súd nijakým iným spôsobom neodôvodnili právne posúdenie neodkladnosti daného úkonu v súvislosti s priznaním odmeny podľa § 18 ods. 4 zákona o advokácii, hoci posúdenie neodkladnosti úkonu bolo podstatnou skutočnosťou v tomto konaní.

9. Proti vyhodnoteniu odvolacieho dôvodu o režijnom paušále ako novoty sťažovateľ namieta, že vyúčtovanie právnych služieb bolo predložené na súd už v prvoinštančnom konaní a výpočet režijného paušálu vychádza z tohto vyúčtovania.

10. K otázke vplyvu alkoholu na žalovaného na pojednávaní okresného súdu sťažovateľ dôvodí, že to, či žalovaný bol alebo nebol prítomný na pojednávaní na notárskom úrade, je dosť zásadnou skutočnosťou, ktorú by si mal byť schopný zapamätať. Bagatelizujúci záver krajského súdu, podľa ktorého nebol daný zásadný rozpor medzi výpoveďou žalovaného na spornom pojednávaní a jeho stanoviskami v skorších podaniach adresovaných okresnému súdu, preto neobstojí.

IV.

Predbežné prerokovanie návrhu

IV.1. K rozsudku okresného súdu:

11. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“),

ktorého podstata vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou ústavného súdu uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. napr. I. ÚS 480/2013, II. ÚS 156/09, III. ÚS 149/04, III. ÚS 456/2022, III. ÚS 345/2023, III. ÚS 472/2023, IV. ÚS 135/05).

12. Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

13. Sťažovateľ namieta rozsudok okresného súdu, ktorý napadol odvolaním ako riadnym opravným prostriedkom. Ochranu sťažovateľom označeným právam preto poskytoval krajský súd v odvolacom konaní. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie a rozhodnutie o ústavnej sťažnosti v časti smerujúcej proti rozsudku okresného súdu. Ústavný súd ju preto odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

IV.2. K rozsudku krajského súdu:

14. Prostriedkom ochrany základných práv a slobôd proti rozsudku odvolacieho súdu je dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok. Aj proti rozsudku krajského súdu, ktorého predmetom bolo zaplatenie 217,99 eur, je prípustné dovolanie z dôvodov zmätočnosti podľa § 420 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Ak sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že jeho odvolací dôvod o režijnom paušále bol nesprávne vyhodnotený ako novota, potom mu nič nebránilo podať dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP. Totiž v prípade, ak krajský súd posúdil predmetnú otázku nesprávne, sťažovateľovi znemožnil uskutočnenie jeho procesného práva na meritórný prieskum dôvodov odvolania, ktorými bol ako odvolací súd viazaný. V dôsledku posúdenia daného odvolacieho dôvodu ako novoty sa ním krajský súd odmietol vecne zaoberať, čo v prípade nesprávnosti procesnoprávneho posúdenia ústi do odmietnutia spravodlivosti, a tým aj porušenia práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Sťažovateľ však netvrdí ani nepreukazuje, že by dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP podal. Preto nevyužil prostriedok nápravy, ktorý mu na ochranu jeho základných práv a slobôd zákon poskytuje. Ústavná sťažnosť je preto v tejto časti neprípustná podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Pokiaľ ide o právne posúdenie veci krajským súdom, ústavný súd so sťažovateľom súhlasí, že dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP je z dôvodu bagatelného cenzu v zmysle § 422 ods. 1 CSP neprípustné. Preto nemožno od sťažovateľa vyžadovať vyčerpanie dovolania založeného na § 421 ods. 1 CSP pred podaním ústavnej sťažnosti.

16. K aplikácii zákonného kritéria bezodkladnosti v zmysle § 18 ods. 4 zákona o advokácii krajským súdom ústavný súd podčiarkuje, že nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto musí preskúmať len to, či sa podústavné predpisy nevyložili spôsobom, ktorý je arbitrárny alebo

ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav. Ústavný súd za protiústavné považuje tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (I. ÚS 301/06). O takýto stav ide aj vtedy, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 352/06). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k odopretiu spravodlivosti (Moreira Ferreira, bod 85; Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

17. Záver krajského súdu o nenaplnení kritéria bezodkladnosti v § 18 ods. 4 zákona o advokácii bol založený na rozhodných skutkových okolnostiach, ktoré sa síce udiali v jeden a ten istý deň (udelenie plnej moci, vzápätí jej odňatie a hneď na to konanie dedičského pojednávania), ich súčasťou však bola aj prítomnosť žalovaným novo splnomocnenej osoby na pojednávaní na notárskom úrade. Z toho okresný súd i krajský súd vyvodili absenciu črty bezodkladnosti. Kontext predmetného legálneho kritéria zasadeného do regulácie povinností advokáta vopred informovať zastupovaného klienta o výške odmeny za úkon právnej služby je podľa názoru ústavného súdu racionálne interpretovateľný aj tak, že o bezodkladnosti relevantnej podľa § 18 ods. 4 zákona o advokácii možno uvažovať vtedy, ak by náročnosť plnenia predmetnej povinnosti advokáta mohla mať u zastupovaného klienta za následok ujmu, ktorá je odvrátiteľná práve upustením od informovania o výške odmeny. Ide pritom o ujmu na kvalite právnej ochrany subjektívnych práv zastupovaného klienta. Ak však na pojednávaní bol prítomný aj iný zástupca, ktorého si žalovaný (klient) sám zvolil a plnú moc mu udelil, potom nie je svojvoľným záver, podľa ktorého žalovanému ujma spôsobená prípadným odopretím zastupovania zo strany sťažovateľa nehrozila a v dôsledku toho absentovala aj bezodkladnosť oslobodzujúca sťažovateľa od informačnej povinnosti. Ústavný súd preto záver krajského súdu o absencii bezodkladnosti relevantnej z hľadiska § 18 ods. 4 zákona o advokácii považuje za ústavne udržateľný.

18. Ústavný súd nijako nespochybňuje sťažovateľom vynaložené úsilie a z neho plynúce zásluhy na dodatočnom dedičskom konaní realizovanom v záujme žalovaného. Zákon o advokácii však v § 18 ods. 4 zrozumiteľne a jednoznačne podmieňuje advokátov nárok na odmenu splnením informačnej povinnosti. Neustanovuje žiadne oslobodenie od tejto povinnosti, ktoré by bolo závislé od náročnosti veci či rozsahu najrôznejších aktivít a činností advokáta v rámci jeho prípravy na úkony právnej služby pred orgánom verejnej moci. V prospech sťažovateľa v tomto smere nie je ani ním v ústavnej sťažnosti dokázaný § 22 ods. 5 zákona o advokácii, podľa ktorého je advokát povinný do 15 dní od doručenia oznámenia klientovi o odstúpení od zmluvy o poskytovaní právnych služieb v zastupovanej veci vykonať všetky neodkladné úkony, ak klient neurobí iné opatrenia. V sťažovateľovej veci jednak nedošlo k odstúpeniu od zmluvy o poskytovaní právnych služieb, a napokon aj citovaná právna norma pracuje s kritériom neodkladnosti, ktorého splnenie je potrebné vyhodnocovať so zreteľom na skutkové okolnosti konkrétneho prípadu.

19. V nadväznosti na dosiaľ uvedené dôvody stráca na význame polemika medzi sťažovateľom a konajúcimi všeobecnými súdmi o tom, nakoľko bola pre meritórny výsledok sporového konania relevantná výpoveď alkoholom opojeného žalovaného na pojednávaní na okresnom súde, a to k otázke jeho osobnej prítomnosti na pojednávaní na notárskom úrade. Okresný súd jasne uviedol,

že aj keby žalovaný nebol prítomný na dedičskom pojednávaní, konateľka sťažovateľa mala vedomosť, že je prítomný nový zástupca žalovaného. Nešlo tak o neodkladný úkon a sťažovateľ mal povinnosť informovať žalovaného o výške odmeny za úkon právnej služby. Preto ďalší prieskum skutkového vyhodnotenia výpovede žalovaného všeobecnými súdmi nie je pre rozhodnutie o ústavnej sťažnosti sťažovateľa podstatný.

20. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (výnimkou je sťažnostný dôvod analyzovaný v bode 14 tohto uznesenia, ktorý ústavný súd odmieta ako neprípustný).

21. Odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku má za následok, že stratilo opodstatnenie zaoberať sa návrhom sťažovateľa na zrušenie napadnutých rozsudkov formulovaných v sťažnostnom petite.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2025

Robert Šorl
predseda senátu